

Valtuustoaloite / Suunnitelma kunnan velkamäärän puolittamiseksi seuraavan 10 vuoden aikana

KHALL 01.10.2024 § 171

Kunnanjohtaja

Hallintosäännön 18 luvun 2 §:n mukaan kunnanhallituksen on vuosittain huhtikuun loppuun mennessä esitettävä valtuustolle sen toimivaltaan kuuluvista aloitteista ja niiden johdosta suoritetuista toimenpiteistä. Valtuusto voi samalla päättää, mitkä aloitteista on loppuun käsitelty.

Kuntalaissa ei säädetä valtuutetun tai muun luottamushenkilön aloiteoikeudesta. Valtuutettu saa vireille asioita tekemällä valtuustoaloitteen.

Kuntalain 23 §:n mukaan valtuuston tietoon on saatettava vähintään kerran vuodessa sen toimivaltaan kuuluvissa asioissa tehdyt aloitteet ja niiden johdosta suoritettut toimenpiteet.

Asian vireilletulo / aikaisempi käsittely:

[Kunnanvaltuusto 24.9.2024 § 64](#)

[Liite 3](#)

Ajalla 1.7.-31.12.2024 saapuneet valtuustoaloitteet käsitellään kunnanhallituksen ja -valtuuston maaliskuun 2025 kokouksissa.

Lisätietoja asiasta antaa kunnanjohtaja Mika Kilpeläinen, puh 044 750 2111 tai sähköpostitse mika.kilpelainen@sotkamo.fi

Kunnanjohtaja

Ehdotus

Kunnanhallitus:

1) päättää lähettää valtuustoaloitteen hallinnon toimialalle valmisteltavaksi. Vastuuvalmistelijana toimii kunnanjohtaja Mika Kilpeläinen ja talousjohtaja Piia Törhönen-Sirviö.

2) päättää, että vastaus valtuustoaloitteeseen valmistellaan kunnanhallituksen maaliskuun 2025 kokoukseen.

Kunnanhallitus

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti kunnanjohtajan ehdotuksen.

Otteet

Kunnanjohtaja Mika Kilpeläinen
Talousjohtaja Piia Törhönen-Sirviö

KHALL 18.03.2025 § 53

761/00.02.00/2024

Kunnanjohtaja ja
talousjohtaja

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien

hoitamiseen turvataan. Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat sekä tuloarviot, ja siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Valtuusto päättää talousarviossa ja -suunnitelmassa lainanotosta, lainanannosta ja pitkäaikaisista sijoituksista. Valtuusto päättää niin ikään rahoitus- ja sijoitustoiminnan periaatteista. Muuten kunnan rahatoimesta vastaa kunnanhallitus. Rahatoimen käytännön hoitamisesta vastaa puolestaan talousjohtaja.

Kuntataloudessa lainarahoitusta tarvitaan investointien rahoittamiseen ja maksuvalmiuden ylläpitämiseen. Pääsääntöisesti pitkäaikaisia lainoja otetaan investointien rahoittamiseen, lyhytaikaisella turvataan maksuvalmiutta.

Velkaa ja velkaantumista voidaan hallita monin eri keinoin. Ensinnäkin taustalla on eräitä yleisiä kansallisia puitteita. Kuntalain mukaan kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Laissa ei kuitenkaan puututa suoranaisesti velan määrään tai velkaantumiskehitykseen. Kaiken kaikkiaan velkaantumisen ja liiallisen velan määrittely ei kuntatasolla ole yksiselitteistä. Kuntasektori on aina kuitenkin hoitanut velkansa vastuullisesti Suomessa.

Sotkamossa velkaantuminen on tapahtunut viimeisten vuosien aikana voimakkaasta investointimäärästä johtuen. Sotkamon kunnan velkamäärä oli kymmenen vuotta sitten noin 33 miljoonaa, josta se neljä vuotta sitten laski alimmillaan noin 20 miljoonaan euroon. Vuoden 2024 lopussa kunnan velkamäärä oli lähes 90 miljoonaa. 2020-luvulla kunnan investoinnit ovat olleet noin 100 miljoonaa euroa. Viime vuosina investoinnit ovat kohdistuneet peruspalvelujen tarpeisiin eli rakennuskohteina ovat olleet mm. koulut, kirjasto, päiväkotit, sote-keskus, kunnallistekniikka ja kadunrakennus sekä liikuntapaikat.

Korkojen nousun myötä kunnan velkamäärällä ja siitä johtuvilla rahoituskustannuksilla on viime vuosia suurempi merkitys. Kohonneet rahoituskustannukset vähentävät käyttötalouden liikkumavaraa ja tulevien investointien omarahoitusmahdollisuutta.

Aloitteessa esille tuotu pitkän ajan suunnitelma lainamäärän puolittamisesta on kannatettava esitys ja sellaiseen sitoutuminen sekä toteuttaminen vaatii tulevien kunnanvaltuustojen sitoutumista yli vaalikausien puitesopimustyyllisesti. Tämä tarkoittaa periaatesopimista investointitasoista, kunnan omaisuuden realisoimisen tavoitteista, kiinteistöjen omistamisesta ja niiden käyttökustannusten pienentämisestä, hankinnoista sekä henkilöstön käytöstä ja määrästä.

Edellä kuvaillun kaltainen suunnitelma on hyvä valmistella niin, että uusi valtuusto voi sen käsitellä syyskaudella 2025 hyvissä ajoin ennen talousarvion hyväksyntää.

Lisätietoja asiasta antaa kunnanjohtaja Mika Kilpeläinen, puh. 044 750 2111 tai mika.kilpelainen@sotkamo.fi ja talousjohtaja Piia Törhönen-Sirviö, puh. 040 6740 269 tai piia.torhonen-sirvio@sotkamo.fi

Kunnanjohtaja
Ehdotus

Kunnanhallitus päättää ehdottaa kunnanvaltuustolle, että edellä esitelty kesken oleva aloite on asianmukaisesti käsitelty ja on annettu riittävä selonteko tehdyistä toimenpiteistä.

Kunnanhallitus päättää tarkastaa ja hyväksyä pöytäkirjan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Kunnanhallitus
Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti kunnanjohtajan ehdotuksen.